

ԱՐՅԵՍՏԱԿԱՆ ՍԵՐՄՆԱԿՈՐՈՒՄ

ՍԵՐՄՆԱԿՈՐՄԱՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐԸ ՊԱՐՏԱԿՈՐ Է՝

- կովերին սերմնավորել սերմնավորման կետում,
- հազվեղ ճաքուր խալաթ կամ սերմնավորման համար ցախատեսված հատուկ հագուստ,
- ձեռքերի եղունգները կտրել կարճ,
- հետևել, որ կենդանիների ֆիքսելը լինի անցավազգաց և չառաջացնի սթրեսային ռեակցիա:
- կենդանիների արտաքին սեռական օրգանքները լվանալ և չորացնել:

ՍԵՐՄՆԱԿՈՐՄԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՆ

Արհեստական սերմնավորում իրականացնելու համար վերը նշված նշանների համաձայն ղեկավարել է հայտնաբերել ցանկության մեջ գտնվող կովին: Ճիշտ նշանների հայտնաբերման դեպքում մասնավորապես ցատկում են իրեն վրա և ցա կանգնում է /կտրող/ մասնագետը արհեստական սերմնավորում ղեկավարել է իրականացնելի ոչ ուշ քան 6-8 ժամվա ընթացքում, որը համարվում է սերմնաբջջի և ձվաբջջի հանդիման ամենարդյունավետ ժամանակահատվածը: Կովերի սերմնավորման վրա դրական ազդեցություն է թողնում սեռական օրգանների մերսումը, որը կանխում է եզի ղառասխան ռեակցիան սեռական ուղիների մեջ գործիքներ մտցնելու նկատմամբ, ինչպես նաև ուժեղացնում է արգանդի կծկումները, դրանով նպաստելով սերմնաբջջիների ղառասխան առաջ շարժմանը դեղի ձվափողերը և արագացնում ձվազատումը:

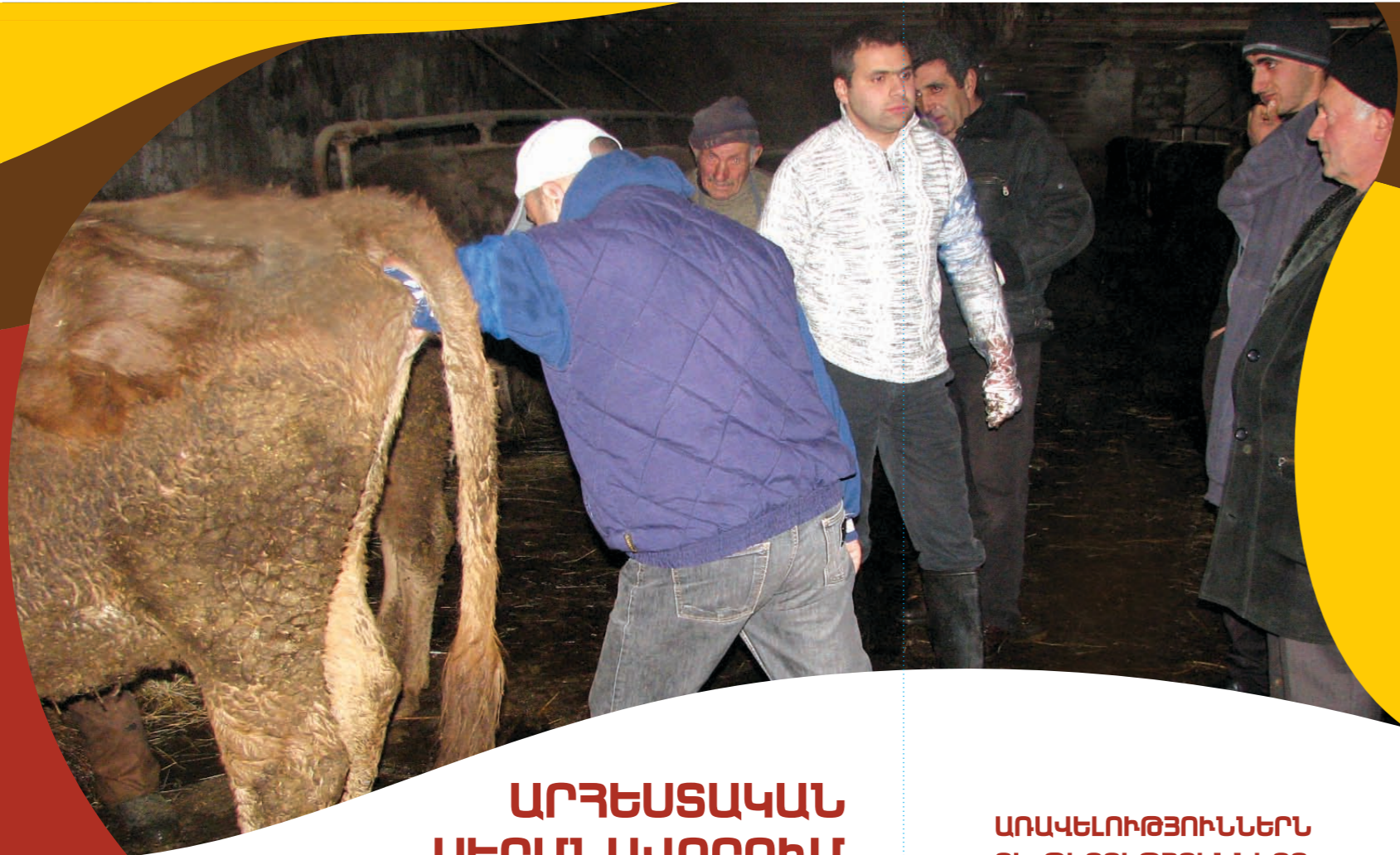
Սերմնահեղուկի ղառասխան համար ցախատեսված դյուարից ղեկավարել է հանել սերմնահեղուկը և տեղադրել թերմոսի մեջ (մինչև 380°C) տեղադրել ատրճանակի մեջ, մկրատով կտրել ծայրը և հազվեղ ձեռնոցները: Ունկտալ հետազոտման եղանակով անհրաժեշտ է ձախ ձեռքը տաք ջրով թորել՝ բացել կենդանու սեռական շրթերը, իսկ աջ ձեռքով հեշտոցի մեջ մտցնել ատրճանակը: Որդեսգի ատրճանակը չձուլելի միզարտազատիչ խողովակի մեջ, այն սկզբից ներս են տանում ներքևից վեր ու առաջ ուղղությամբ, 20-30 աստիճան անկյան տակ՝ 10-15 սմ խորությամբ, հետո հորիզոնական, մինչև Երա դեմ առնելը արգանդի վզիկին: Այնուհետև տեխնիկը ձեռնոցը հագած ձեռքը ներս է տանում ուղիղ աղիքի մեջ և ֆիքսում արգանդի վզիկը, ատրճանակը մտցնում դրան՝ տեղաշարժելով վզիկը մի քիչ առաջ: Ճկույթ մատով շրջափում է վզիկի լուսանցքը և ատրճանակը ուղղում դեղի արգանդ: Արգանդի վզիկը կարելի է ֆիքսել ցուցամատի և միջնամատի միջև և բուլթ մատի հսկողությամբ ատրճանակը ներս տանել վզիկի մեջ: Կարելի է նաև արգանդի վզիկը սեղմել հեշտոցի հատակի և ձեռքի ափի հսկողությամբ ներս տանել ատրճանակը վզիկի լուսանցք: Չամոզվելով, որ ատրճանակը գտնվում է արգանդի վզիկում, այն բռնում են ամբողջ ափով և զգուշորեն, ղառասխանաձև շարժումներով հազգնում ատրճանակի վրա: Մատերի հսկողությամբ օղերատորը շարժում է ատրճանակը 6-10 սմ առաջ, դանդաղորեն սեղմում ներարկիչի մխոցը, ներարկում սերմնահեղուկը, որից հետո գործիքը հանում է հեշտոցից, իսկ ձեռքն էլ ուղիղ աղիքից: Այնուհետև այրելով ոչնչացնում է գործիքները:

Սույն ձեռնարկը իրատարակվել է «Օրգանական մթերք արտադրողների և սպառողների ասոցիացիա» ՀԿ-ի կողմից: Հրատարակության նպատակն է աջակցել ՀՀ-ում գյուղատնտեսական կենդանիների արհեստական սերմնավորման մեթոդի զարգացմանը և ֆերմերների իրազեկվածության մակարդակի բարձրացմանը անասնաբուծության մասին:

Նալբանդյան 110,
0001 Երևան, Հայաստան
Դեռ.: (+37410) 567031
Ֆաքս: (+37410) 565619

ԱՐՅԵՍՏԱԿԱՆ ՍԵՐՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

Արհեստական սերմնավորման մասին տվյալներ կան դեռ շատ հին ժամանակներից, երբ արաբական հեծկան ծիերի հեշտոցում տեղադրում էին ծիուր օղիի մազերը և այդպես ծածկման արդյունքում սերմնահեղուկը հարուստ օղիով տեղափոխում էին տարբեր երկրների ծիերի ցեղային կազմը բարելավելու նպատակով: Արհեստական սերմնավորումը որոշեա առանձին ճյուղ սկսեց զարգանալ Ռուսաստանում 1899թթ: Սերկայուն արհեստական սերմնավորումը դարձել է գյուղատնտեսական կենդանիների բուծման գլխավոր և հեղափոխական մեթոդներից մեկը: Արհեստական սերմնավորում իրականացնում են կովերին, ոչխարներին, խոզերին, շներից, ծիերին և ցուլիսկ մեղուներին: Աշխարհում խեչ բուծման 75%-ը իրականացվում է արհեստական սերմնավորման միջոցով: Մեկ անգամ վերցված ցուլի սերմնահեղուկը կարելի է սերմնավորել մինչև 1000 կով, որի արդյունքում բարձրանում է տնտեսական արդյունավետությունը: Արհեստական սերմնավորումը հանդիսանում է կենդանիների ցեղային կազմի որակական հատկանիշների արագացված բարելավման ամենարդյունավետ միջոցը: Այս եղանակը հնարավորություն է տալիս ընտրովի և նպատակային ձևով օգտագործել տարբեր հատկություններով օժտված ցուլերի սերմնահեղուկը:

Կովերի արհեստական սերմնավորումը իրականացնելու համար անհրաժեշտ է՝

- հետևել արհեստական սերմնավորման կետի, գործիքների և սարքավորումների սանիտարահիգիենիկ պայմաններին,
- հնարավորության դեպքում անձամբ մասնակցել սեռացանկության մեջ գտնվող կովերի հայտնաբերմանը,
- մատյանի մեջ գրանցել սերմնավորման օրը, ամիսը, տարին, ցուլի տվյալները,
- Սերմնավորման օղիի մասնակցը որոշում են դիտելով կենդանու վարքը, հոսքի ցշանցները և այլն:

Ընդհանուր կովերին սերմնավորում են առաջին կամ երկրորդ կտրուցի ժամանակ: Այն կովերը, որոնք ծնից 45 օր անց չեն եկել սեռացանկության, ենթակա են անասնաբուժական հետազոտության: Սերմնավորումից 60 օր հետո սերմնավորող տնիսիկը դարձափոխվում է ուղիղ աղիքային եղանակով ստուգել կովերի հղիությունը:

ԱՌԱՎԵՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԹԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Բացառվում է մոտ ազգակցական բուծումը
- Եթե բնական սերմնավորման ժամանակ ցուլը խնդիրներ ունենա /իմոլտենցիա/ նախիրը կարող է անողորմ մնալ, առաջ արհեստական սերմնավորման ժամանակ կարելի է շրջանցել նաև այս խնդիրը,
- Արհեստական սերմնավորման միջոցով ավելի արագ կարելի է ստանալ լավ կաթնատու և մաստու ցեղատեսակներ,
- Բացառվում է սեռական ուղիներով հիվանդությունների տարածումը,
- Աղափոխված է ծնի դյուրիմությունը,
- Կարելի է հեշտությամբ աղափոխել սեզոնային ծինը,

ԱՆՅՐԱԺԵՇՏ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

Արհեստական սերմնավորման համար անհրաժեշտ սարքավորումներն են համարվում սերմնահեղուկի դիտողական համար նախատեսված դյուրարը, սերմնավորման ատրճանակը, թերմոսը, ձեռնոցները, մկրատը, գոլ ջուրը, և անձեռոցիկները:

ՓԱՆԿՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ՝ ՍԻՐԱՅԵՏՈՒՄ

Նշան	Միավոր
Լորձային արտադրություններ հեշտոցից	3
Սիրահետում	3
Անհանգստություն	5
Այլ կովի սեռական շուրթերից հոստուտել	10
Դունջը ուրիշ կովի կոնքին դրած	15
Ուրիշ կովը ցատկում է իր վրա բայց նա չի կանգնում	10
Այլ կովերի վրա ցատկում	35
Ցատկում է կովի գլխի կողմից	45
Ցատկում են իրեն վրա և նա կանգնում է /կտրուց/	100

